

AAJ-1988-1989 Seat No. _____

M. A. (Sem. IV) Examination

March / April - 2019

History

(1) 404 : Economic History of India

(2) CC-404 : Social & Religious Movements
In India

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 100

(1) 404 - Economic History of India

સૂચના : (૧) તમામ પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

(૨) તમામ પ્રશ્નોના જવાબ લખવા ફરજિયાત છે.

૧ ભારતમાં હસ્તકલા ઉદ્યોગ તરફની બ્રિટીશ સરકારની નીતિની ચર્ચા કરો.

અથવા

૧ જમીનદારી અને રૈયતવારી મહેસૂલી પ્રથાના ગુણ દોષોનું પરીક્ષણ કરો.

૨ ખેતીનું વાણિજ્યકરણ એટલે શું ? તેના કારણો અને પરિણામો લખો.

અથવા

૨ ભારતમાં સહકારી પ્રવૃત્તિઓના ઉદ્ભવ અને વિકાસ તપાસો.

૩ ભારતમાં પડેલ દુષ્કાળો (૧૯મા સૈકા) માટેના જવાબદાર પરિબલો ચર્ચો.

અથવા

૩ ભારતીય સરકારે દુષ્કાળ નિવારણ માટે ભરેલ પગલાઓ જણાવો.

૪ ભારતમાં વસ્તી-વધારા માટેના કારણોનું મૂલ્યાંકન કરો

અથવા

૪ ભારતમાં ગૃહઉદ્યોગના પતન માટેના કારણો નોંધો.

૫ કોઈ પણ સાત પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો :

- (૧) રોયલ કમિશન કોણે નિમ્નું ?
- (૨) સુએઝ નહેર ક્યારે ખુલ્લી મુકવામાં આવી ?
- (૩) સૌપ્રથમ મહાલવારી પ્રથા ક્યાં શરૂ કરવામાં આવી ?
- (૪) ભારતમાં સૌપ્રથમ રેલવે લાઇન ક્યાં નંખાઈ ?
- (૫) શ્રી જયકરના અધ્યક્ષપદે કઈ સમિતિ રચાઈ ?
- (૬) રસ્તા સંબંધે નાગપુર યોજના શું હતી ?
- (૭) સંથાલ વિદ્રોહ કયા કારણે થયો ?
- (૮) લોર્ડ ડેલહાઉસીએ રેલવેના વિકાસ માટે કઈ ભલામણો રજૂ કરી ?
- (૯) કૃષિ બજારના વિકાસ માટે સરકારે કેવા પ્રયાસો કર્યા છે ?
- (૧૦) પ્રથમ દુષ્કાળ પંચના અધ્યક્ષ કોણ હતા ?
- (૧૧) ચંપારણ સત્યાગ્રહ કયા કારણે થયો ?
- (૧૨) ભારતમાં વહાણવટાના વિકાસમાં કઈ કંપનીનો સિંહફાળો હતો ?

(2) CC-404 : Social & Religious Movement In India

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

૧ અલીગઢ ચળવળમાં સર સૈયદ અહમદનો ફાળો મૂલવો.

અથવા

૧ સમાજ સુધારણા ક્ષેત્રે મોહંમદ ઇકબાલના ફાળાનું મૂલ્યાંકન કરો.

૨ સમાજ સુધારણા ક્ષેત્રે બ્રહ્મોસમાજનું પ્રદાન આલેખો.

અથવા

૨ અખિલ હિંદ મહિલા પરિષદનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ આલેખો.

૩ દલિત સમાજના ઉત્કર્ષ માટે ડૉ. ભીમરાવ આંબેડકરનું પ્રદાન આલેખો.

અથવા

૩ સમાજ સુધારક તરીકે મહાત્મા ગાંધીજીના કાર્યોની વિગતે ચર્ચા કરો.

૪ આઝાદી પછી ભારતમાં વધી રહેલા ભાષાવાદ તથા ધર્મના આધારે કોમી તનાવોની ચર્ચા કરો.

અથવા

૪ આઝાદી પછી કચડાયેલા વર્ગોની સમસ્યાઓ જણાવો અને તેના ઉકેલ માટે સરકારે કરેલા પ્રયાસોનું વર્ણન કરો.

૫ નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો : (ગમે તે સાત)

(૧) સર સૈયદ અહમદનો જન્મ ક્યાં અને ક્યારે થયો હતો ?

(૨) વહાબી આંદોલન સરહદી વિસ્તારોમાં કોણે ચાલું રાખ્યું હતું ?

- (૩) રાજા રામમોહન રાયનો જન્મ ક્યાં અને ક્યારે થયો હતો ?
- (૪) રવિન્દ્રનાથ ટાગોરે કઈ સંસ્થાની સ્થાપના કરી ?
- (૫) ભારતમાં અંગ્રેજી શિક્ષણની શરૂઆત ક્યારે થઈ અને કોણે કરી ?
- (૬) ગાંધીજીના રાજકવિ કોણ હતા ?
- (૭) ગાંધીજીએ હરિજન સેવક સંઘની સ્થાપના કઈ સાલમાં કરી ?
- (૮) કોના પ્રમુખપણા હેઠળ દિલ્હીમાં ભાષાકીય પ્રાંતો માટેનું સંમેલન ભરાયું ?
- (૯) દલિત વર્ગોની ધંધાકીય મદદ અને તાલિમ માટે કયા કયા નિગમોની સ્થાપના કરવામાં આવી.
- (૧૦) લોકમાન્ય તિલકે હોમરૂલ લીગનું ગઠન કઈ સાલમાં કર્યું ?
- (૧૧) કઈ સાલમાં સ્ત્રી વારસાઈ હકનો કાયદો દાખલ કરવામાં આવ્યો ?
- (૧૨) સેવા સદન નામની સંસ્થા ક્યાં અને કોણે સ્થાપી ?
-